

Read the full book on: [10.1787/9789264204256-en](https://doi.org/10.1787/9789264204256-en)

OECD:s kompetensöversikt 2013. De första resultaten från undersökningen av vuxnas kompetenser

Sammanfattning på svenska

Den teknologiska revolution som började under 1900-talets sista decennier har påverkat nära nog varje aspekt av livet på 2000-talet: från hur vi "pratar" med våra nära och kära, hur vi shoppar till hur och var vi arbetar. Snabbare och effektivare transport- och kommunikationsmedel har gjort det lättare för människor, varor, tjänster och kapital att förflytta sig runtom i världen, vilket har lett till ekonomiernas globalisering. Dessa sociala och ekonomiska omvandlingar har i sin tur även ändrat efterfrågan på kompetenser. När tillverkning och vissa föga kompetenskrävande arbetsuppgifter blir allt mer automatiserade, sjunker behovet av rutinkunskapsbaserade och manuella färdigheter, medan efterfrågan på informationsbehandlingsförmåga och andra intellektuella och kommunikationsbaserade kompetenser på hög nivå ökar. Förutom att behärska yrkesrelaterade färdigheter måste 2000-talets arbetstagare också ha ett lager av databehandlingsfärdigheter och flera "allmänna" kompetenser, däribland kommunikativ kompetens, självdisciplin och inlärningsförmåga, för att stärka sina chanser att klara de osäkra förhållandena på en arbetsmarknad under snabb omvandling.

Undersökningen av vuxnas kompetenser (PIACC) har utformats för att ge insikter i några av dessa nyckelkompetensers tillgänglighet i samhället och i hur de används i arbetet och hemmet. Den mäter direkt yrkesskickligheten inom flera databehandlingsrelaterade kompetenser - nämligen läskunnighet, räknekunnighet och problemlösning i en utpräglat teknisk miljö. Exempel på undersökningsresultat:

Vuxnas prestationer i läskunnighet, räknekunnighet och problemlösning i en utpräglat teknisk miljö.

- I de flesta länder finns det signifikanta andelar av vuxna i befolkningen som når lägre skicklighetsnivåer på läs- och räknekunnighetsskalorna. Bland alla de undersökta länderna är mellan 4,9 och 27,7 % av de vuxna skickliga bara på de lägsta nivåerna i läskunnighet och 8,1 till 31,7 % är yrkesskickliga bara på de lägsta nivåerna i räknekunnighet.
- I många länder finns det stora andelar av befolkningen som saknar de grundläggande färdigheter som behövs för att använda datautrustning för många vardagsgöromål. Det rör sig här allra minst från mindre än 7 % av 16-65-åringarna i Nederländerna, Norge och Sverige till omkring 23 % eller mer i Italien, Sydkorea, Polen, Slovakien och Spanien. Även bland vuxna med datorkompetenser nådde de flesta den lägsta nivån i problemlösning i en utpräglat teknisk miljö.
- Bara mellan 2,9 och 8,8 % av de vuxna uppvisar den högsta nivån av skicklighet i problemlösning på skalan för högteknologisk miljö.

Hur vissa sociala och demografiska förhållanden är kopplade till yrkesskicklighet

- Vuxna med högskoleutbildning ligger i genomsnitt 36 poäng - likvärdigt med fem års formell skolundervisning - över vuxna med skolutbildning under gymnasienivå, sedan andra karaktäristika har beaktats.

- Kombinationen av torftig grundskoleutbildning och brist på möjligheter till fortbildning inom yrket kan utvecklas till en ond cirkel, där låg yrkesskicklighet leder till färre möjligheter till kompetensutveckling och vice versa.
- Invandrare med en främmande språkbakgrund har en signifikant lägre läs- och räknekunnighet och lägre skicklighet i problemlösning i högteknologisk miljö än infödda vuxna, vilkas första eller andra språk, inlärt i barndomen, var bedömnings språket, även där andra faktorer har beaktats.
- Även om äldre vuxna i allmänhet uppvisar lägre skicklighet än yngre personer, varierar generationsklyftans bredd avsevärt från land till land, vilket tyder på att policy och andra omständigheter kan försvaga effekten av de faktorer som ligger bakom den annars negativa relationen mellan ålder och nyckelkompetenser i databehandling.
- Män når högre poäng än kvinnor i räknekunnighet och i problemlösning i utpräglat teknisk miljö, men skillnaden är inte stor och minskar ytterligare när andra karaktäristika beaktas. Bland yngre vuxna är skillnaden mellan könen i fråga om skicklighet försumbar.

Hur kompetenserna används på arbetsplatsen

- Användningen av kompetenser på arbetsplatsen påverkar ett antal arbetsmarknadsfenomen, däribland produktivitet och löneskillnader mellan könen.
- Det är inte ovanligt att yrkesskickligare arbetstagare använder sina kompetenser på arbetet mindre intensivt än vad mindre skickliga arbetstagare gör, ågott som tyder på att obalanser mellan kompetensnivå och användningen av kompetenser på arbetsplatsen smittar av sig.
- En individs yrkesverksamhet är starkare kopplad till hur denna person använder kompetenser i arbetet än vare sig samma persons utbildningsnivå eller vilken typ av anställningsavtal som hen har.
- Omkring 20 % av arbetstagarna är överkvalificerade och 13 % är underkvalificerade för sina arbeten, vilket har en signifikant effekt på löner och produktivitet.

Hur kompetenser utvecklas och bibehålls - och förloras

- Skicklighet i fråga om läs- och räknekunnighet och problemlösning i utpräglat teknisk miljö är nära relaterad till ålder och når en topp i 30-årsåldern, varefter den stadigt sjunker; de äldsta åldersgrupperna uppvisar lägre skicklighetsnivåer än de yngsta. Den successiva tillbakagången sammanhänger både med olikheter i fråga hur många och hur kvalitativa möjligheterna har varit för de enskilda arbetstagarna att upprätthålla sin yrkesskicklighet (särskilt, men inte enbart, genom formell utbildning och träning) under sin livstid, och på effekterna av biologiskt åldrande.
- Vid en jämförelse mellan länderna framgår ett klart samband mellan hur mycket vederbörande har deltagit i organiserade vuxenutbildningsaktiviteter och den genomsnittliga skickligheten i de viktigaste databehandlingsfärdigheterna.
- Vuxna, som deltar oftare i läs- och räknekunnighetsrelaterade aktiviteter och använder datautrustning mer - både i och utanför arbetet -, har större skicklighet med avseende på läskunnighet, räknekunnighet och problemlösningskompetenser, även sedan man tagit hänsyn till utbildningsnivå. Engagemang i relevanta aktiviteter utanför arbetet har t.o.m. starkare koppling till de bedömda kompetenserna än engagemang i liknande aktiviteter arbetsplatsen.

Sambandet mellan yrkesskicklighet och ekonomiskt och socialt välbefinnande

- Skicklighet i fråga om läs- och räknekunnighet och problemlösning i utpräglat teknisk miljö är positivt och självständigt relaterad till sannolikheten för vederbörandes deltagande på arbetsmarknaden och anställningsbarhet samt med högre löner.
- I alla länder kan det befaras att individer, som når lägre nivåer i läs- och räknekunnighet och problemlösning i utpräglat teknisk miljö, drabbas mer av dålig hälsa, tror att de har föga inflytande på den politiska processen och står utanför kollektiva eller frivilliga aktiviteter än personer med högre skicklighet. Individer på lägre skicklighetsnivå är också mer benägna att ha lägre förtroende för andra människor.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264204256-en